

2020-03-25 09:32 EET

Lomautusaikojen lyhentämisestä ja työttömyysturvan muutoksista päätös lähipäivinä

Perjantaina uutisoitu muutos työttömyysturvan ja lomautusilmoitusaikojen muutoksista on aiheuttanut epätietoisuutta siitä, ovatko muutokset jo voimassa. Lakimuutoksia ei ole vielä ole, joten muutokset tulevat voimaan erikseen ilmoitettavana ajankohtana. Seuraamme Taloushallintoliitossa tilannetta ja tiedotamme päätösten tullessa.

Suomen hallitus on ilmoittanut, että se tulee esittämään väliaikaisia muutoksia niin lomautusten ilmoitusaikojen lyhentämisestä kuin

työntekijöiden ja yrittäjien työttömyysturvasta. Hallituksen esitystä voitaneen odottaa lähipäivinä, jonka jälkeen se menee eduskunnan hyväksyttäväksi. Muutosten voimassaoloajoista annetaan samalla tieto.

Työmarkkinajärjestöt ovat esittäneet hallitukselle muun muassa seuraavia väliaikaisia muutoksia:

- Lomautusten ilmoitusaikaa lyhennettäisiin viiteen päivään
- Määräaikaisen työntekijän voisi lomauttaa samoin kuin vakituisen työntekijän
- Yrittäjille annettaisiin oikeus työttömyysturvaan ilman, että yritystoimintaa tarvitsee lopettaa
- Työntekijöiden työttömyysturvan mukainen omavastuu-aika 5 päivää poistettaisiin.

Voimassaoleva lainsäädäntö lomautustilanteissa

[Työsopimuslain](#) mukaan toimitaan lomautustilanteissa silloin, kun yrityksessä on säännöllisesti *alle 20 työntekijää*. Lomautusmenettelyn pääsäännöstä poiketen on laissa annettu mahdollisuus, että työnantaja ja työntekijä **saavat sopia** määräaikaisesta lomauttamisesta silloin, kun se on tarpeen työnantajan toiminnan tai taloudellisen tilan vuoksi. Tällöin ei tarvitse noudattaa 14 päivän ilmoitusaikaa. Työnantajalla tällainen tilanne voi olla töiden äkillinen väheneminen ja kassan hupeneminen kuten nyt koronaviruksen aiheuttamassa tilanteessa, jolloin työnantaja harkitsee oman tilanteensa mukaan voiko lain antamaa mahdollisuutta käyttää.

Normaali lomautusmenettely työsopimuslain mukaan on, että yrityksen on annettava ennakkoselvitys lomautuksesta ja varattava tilaisuus työntekijöille tulla kuulluksi ennen lomautusilmoituksen antamista vähintään 14 päivää ennen lomautuksen alkamista.

Kun yritys on lomauttamassa, voi perusteena olla

1. Töiden **tilapäinen** väheneminen, jos tilanteen arvioidaan kestävän enintään 90 päivää, tai
2. Töiden **olennainen ja pysyvä** väheneminen taloudellisista, tuotannollisista tai työnantajan toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvista syistä

[Yhteistoimintalain](#) mukaista yhteistoimintamenettelyä työvoiman käyttöä vähennettäessä on sovellettava yrityksissä, joissa työsuhteessa säännöllisesti olevien *työntekijöiden määrä on vähintään 20*. Laissa on lomautusmenettelyn pääsäännöstä poiketen annettu mahdollisuus, että työnantaja saa tehdä päätöksen **ilman edeltäviä yhteistoimintaneuvotteluja**, jos yrityksen tuotanto- tai palvelutoiminnalle tai yrityksen taloudelle vahinkoa aiheuttavat erityisen painavat syyt, joita ei ole voitu tietää ennakolta, ovat yhteistoimintaneuvottelujen esteenä.

YT-lain mukainen normaalimenettely on, että työnantajan on annettava kirjallinen neuvotteluesitys yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi viimeistään viisi päivää ennen neuvottelujen aloittamista. Neuvotteluita on käytävä tilanteesta riippuen 14 päivää tai 6 viikkoa ennen lomautusilmoituksen antamista, joka on tehtävä vähintään 14 päivää ennen lomautuksen alkamista. Yhteistoimintaneuvotteluissa voidaan myös sopia käytävästä neuvotteluajasta.

Vähimmäisneuvotteluajat ovat

- 14 päivää, kun neuvottelut kohdistuvat alle 10 työntekijään tai kyseessä on enintään 90 päivää kestävät lomauttamiset
- 6 viikkoa, kun kyseessä on vähintään 10 työntekijän irtisanomiset, 90 päivää pidemmät lomauttamiset tai osa-aikaistamiset

Yhteistoimintalaki on menetelmälaki, jonka määräyksiä on noudatettava tarkasti, kun yrityksessä käydään sen mukaisia neuvotteluita. Muutenkin lomautustoimet toteutettava hyvin tarkasti säännösten mukaisesti.

Lomautusilmoituslomake löytyy esimerkiksi osoitteesta tyosuojelu.fi.

Työehtosopimuksilla voi olla sovittu lomautuksista

Ainakin kaupan alan, majoitus- ja ravitsemusalan, teknologiateollisuuden sekä kiinteistöalan työehtosopimuksissa on sovittu lomautuksiin liittyvistä tilanteista. Näillä aloilla noudatetaan työehtosopimusten määräyksiä lomautustilanteissa.

Liikkumiseen tulee rajoituksia vielä tällä viikolla

Liikkumisen rajoittamiseen liittyvät päätökset ovat tulossa tämän hetken tiedon mukaan mahdollisesti jo kuluvalle viikolla voimaan. Rajoituksilla voi olla vaikutusta myös työmatkaliikenteeseen.

TyEL-maksujen väliaikainen alentaminen

Päätöstä TyEL-maksujen alentamisesta väliaikaisesti odotetaan myös lähipäivinä. Tällä hetkellä ainakin osa eläkevakuutusyhtiöistä on tarjonut työnantajille mahdollisuutta hakea maksuaikaa laskuille yrityksen tilanteen niin vaatiessa.

Päivitämme Taloushallintoliiton [TAL-koronauutiset](#) -sivua jatkuvasti, kun muutoksiin liittyviä tietoja tulee.

Taloushallintoliitto pähkinäkuoressa

Taloushallintoliitto TAL on taloushallinnon palveluja tarjoavien auktorisoitujen yritysten ja yhteisöjen valtakunnallinen toimialajärjestö. Liitto edustaa noin 800 auktorisoitua taloushallinnon yritystä. Jäsenyritykset hoitavat 150 000 suomalaisen pk-yrityksen ja yhteisön taloushallintoa.

www.taloushallintoliitto.fi

Yhteyshenkilöt

Eija Männistö

Johtava asiantuntija, henkilöstöhallinto

eija.mannisto@taloushallintoliitto.fi

0400 574 768